

Keddi idő: Délnyugati, nyugati szél, Felhőátvonulások. Helyenként fűtő eső. A hegyeken havas eső és havazás. Sok helyen köd. Az enyhülés kiterjed az egész országra. — Budapestben ma délelőn a hőmérséklet plus 4 Celsius fok volt.

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR HÍRADÓK

X. évfolyam, 15 (2582) sz. Hétfő

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 január 20

Hitler és Mussolini hétfőn találkozott egymással

Berlinből jelenti a MII. Itteni értesülés szerint Hitler vezér és kancellár és Mussolini hétfőn találkozott egymással. Hivatalos közleményt még nem adtak ki.

Az albán front középső és déli szakaszán nagy hadműveletek folynak

A görögök Klisura vidékén benyomultak az olasz állásokba. A hadihelyzet kialakulása kedvre várható

Budapestről jelentik. A Pest írja: Zürichi jelentések szerint az albán frontról érkező jelentések arról számolnak be, hogy nagy csata van kialakulóban a középső és a déli front szakaszán. Az eddigi járőr harcok most összefüggő nagy hadműveletekké fejlődtek. A centrumban péntek délelőn a görög csapatok heves támadást indítottak és Klisura vidékén benyomultak az olaszok állásaiba. Athéni jelentések szerint itt az olasz védelmi állásokat sikerült megkerülni. A déli front szakaszán szintén megindultak a nagy hadműveletek. A helyzet kialakulását kedvre várják.

Eredményes olasz harcok a görög fronton és Kelet-Afrikában.

Valahol Olaszországban. Az olasz főhadiszállás 225. közleménye: A görög harciéren a XI. hadtest szakaszán ellenséges támadásokat vertünk vissza. Kirenaikában fokozódó tüzérési és járőr tevékenység volt. A tobruki arcvonalon egy ellenséges légitámadás során tengerészeti légvédelmünk lelőtt 4 ellenséges repülőgépet. Dzsarabub szakaszán repülőink bombázták és géppuska tűz alá vettek ellenséges csapatokat és gépjárműveket.

Kelet-Afrikában a szudáni fronton az egyik állásunkat megközelítő ellenséges fegyveres gépjárművet megfutamítottuk. Január 17-én kora hajnali órákban az ellenség légitámadást intézett egy dodekanezosai támaszpontunk ellen. Légvédelmünk azonnali hatásos közbelépésére kénytelenek voltak visszafordulni és csak várakozás dobálták le bombáikat, anélkül, hogy kárt okoztak volna.

Olasz-német hadműveletek sikerei a szicíliai szorosnál.

Rómából jelenti a Stefani: A szicíliai szorosnál lefolyt olasz-német hadműveletekkel kapcsolatban adott újabb jelentések szerint nem egy, ha-

nem két ellenséges cirkáló sülyedt el a találatok következtében. Az egyik 10-én olasz gépek súlyosították el a Pantalléria-szigettől délkeletre; a másikat pedig 11-én a német repülők a szigettől keletre.

Valahol Olaszországban. Az olasz főhadiszállás 227-ik számú közleménye. Nincsen fontosabb jelenteni való a görög harcterről, ahol továbbra is kedvezőtlenek az időjárási viszonyok. Repülőink eredményes bombázásokat hajtottak végre ellenséges támaszpontok ellen.

Kirenaikában tüzérési és járőrtévékenység folyt. Dzsarabub és Tobruk szakaszán Dzsarabub közelében repülőink nagy sikerrel bombá-

ztak ellenséges gépesített osztagokat. Az ellenség légitámadást intézett Tobruk ellen. Egyik repülőgépet légvédelmi őrjeink lelőttek.

Kelet-Afrikában a szudáni arcvonalon egyik őrségünk ellenséges támadást vert vissza és foglyokat ejtett. Egyik oszlopunk megtámadott és megfutamított gépesített osztagokat és lovassági alakulatokat.

Az angolok Szalonikiban nem tettek partra csapatokat.

A Mai Nap írja: Athénből jelenti: A görög kormány hivatalosan cáfolja, hogy az angolok Szalonikiban gyalogságot és motoros csapatokat tettek volna partra.

A tengelyhatalmak előkészületei a Földközi-tengeren a tavaszi nagy támadásra

Budapest. Saját tud. A Pest írja. Rómából jelenti: A Popolo d'Italia-ban a földközi tengeri helyzetről érdekes cikk olvasható. A tengelyhatalmak jelenleg olyan műveleteket is végeznek, amelyek ma még külsőleg nem vehető észre. A német vezérkar bizonyos mozdulatokat hajt végre, amely már összefügg a tavaszi nagy támadással. A németek felkészülnek arra, hogy tavasszal, ha kell, egy, két- vagy három irányban is megkezdjék a hadműveleteket. Hitler ígéretének beváltására, amely szerint a háború 1941-ben győzelmesen befejeződik. Ilyen viszonyok között érthető, hogy az angolok igyekeznek siettetni a közelkeleti hadműveleteket és minden lehetőséget kiaknázni, hogy feun-

tarthassák eddigi helyzetüket a Földközi tengeren.

Angliának máris súlyos gondokat okoz a német repülők földközi-tengeri szereplése.

Stockholmból jelenti: (NTI) A Dagens Nyheter londoni tudósítója közli, hogy a német repülők földközi tengeri fellépése máris súlyos gondokat okoz az angol kormánynak és hadvezetésnek. Attól tartanak, hogy Görögországnak nem tudnak tovább segítséget nyújtani, mert az angol hajók nem juthatnak el majd csoportos alakulatokba Görögország kikötőibe. Ezután a hajóknak a Jó Reménység fokát megkerülve háromszor olyan utat kell

megtenniük, ha Görögországba el akarnak jutni, mint azelőtt.

A balkáni államok az új világháborúban

Belgrádból jelenti: A Politika newyorki jelentése szerint Balla amerikai újságíró beszélt Szaradzoglu török külügyminiszterrel, aki a következőket mondotta:

— Semmiféle közvetlen veszedelem nem látok, amely Törökországot fenyegetné. Törökország nem téveszti szem elől a világháborút. Nem hanyagolja el előkészületeit, hanem felkészül minden lehetőségre. Nincs semmi, ami megdönthetné a mi békénket. Törökország védekezik a támadás ellen, bárholnan jönne is az és megvédi életérdekeit.

Rómából jelenti a MII.: A Popolo di Roma belgrádi tudósítója szerint ismét csalódás érte azokat, akik abban reménykedtek, hogy a jugoszláv kormány nagyobbarányu átalakulások folytán, változás állhat be a jugoszláv kormány külpolitikájában. A jugoszláv kormányátalakulás szűk keretek között végbemegy ugyan, de a jugoszláv külpolitika teljesen változatlan marad.

Az angol hírverés erőfeszítései megdőltek a jugoszláv nép józanságának ellenállásán. Ez a hírverés pedig mindent elkövetett, hogy megzavarja a jugoszláv-bolgár viszonyt és gyanakvást ébreszsen Jugoszláviában Olaszország iránt és elhitesse Jugoszláviában, hogy Németországnak területi törekvései vannak vele szemben. Ezek az erőfeszítések azonban nem tudták eltéríteni Jugoszláviát külpolitikai irányától, hanem Jugoszlávia továbbra is a legteljesebb összhangban akar maradni szomszédjával, Németországgal és Olaszországgal, bízva abban, hogy Európa újrendezésénél számára is lesz hely.

188 milliárdra emelkedett a francia államadósság.

Vichyből jelenti: A Tass-ügynökség jelenti, hogy a fegyverszünet óta eltelt hat hónap alatt a francia államadósság csillagászati magasságába szökött. A Francia Bankban a kormány 188 milliárd frank adósságot csinált. Ebben az összegben nincs benne a 73 milliárd frank, amelybe a megszálló német csapatok eltartása eddig került.

A román légionista mozgalom propaganda-előadásokat kezdett a tengelyhatalmak mellett

Bukarestből jelentik: (MTI.) A legiónista mozgalom vasárnap ismeretterjesztő előadást tartott az ország több városában, Németország és Olaszország politikai küzdelmeiről. A szónokok hangoztatták, hogy Románia fenntartás nélkül és teljes mértékben csatlakozott a tengelyhez, mert csak ezen az úton haladhat céljai megvalósítása felé. A bukaresti előadáson megjelentek a tengelyhatalmak képviselői, a német, olasz, japán és spanyol diplo-

máciai kar tagjai.

Bukarestből jelentik: (MTI.) A magánvállalatok mellé kirándult ugynevezett románosító kormánybiztoságokat megszüntették. Ezek ügykörét a nemzetgazdasági minisztérium veszi át, melynek keretén belül ugynevezett központi ellenőrző bizottság alakul. Ez a bizottság dönt a vállalatok különböző ügyeiben és a vállalatokat érintő tranzakciók kérdésében.

A pénzügyminisztérium külön költségvetést állított össze a visszatért erdélyi részek szükségleteiről

Minisztertanácsi megtárgyalás után rendeleti úton léptetik életbe a költségvetést. Törvényjavaslat a munkáskamarákó. Egyébb népjóléti intézkedések.

Budapestről jelentik: Az Esti Újság írja: A pénzügyminisztérium most állította össze a visszatért erdélyi részek költségvetését. Erdély gazdasági, szociális és pénzügyi kérdéseit a kormány a legmesszebbmenő megértéssel és felelősségtudással akarja megoldani. Reményi Schneller Lajos pénzügyminiszter befejezte tanácskozásait és végleges alakba öntötte a visszatért Erdély állami költségvetését. Az egyik legközelebbi minisztertanács elé kerül a költségvetés és majd rendeleti úton léptetik életbe.

Budapestről jelentik: Az ipariügyi minisztérium a munkáskamarák felállításáról a kötelező kamarai tagságról, valamint a bányanyugdíjpénztárról készült javaslatot. A kamarákról szóló törvényjavaslat a tervezet szerint hivatalos érdekképviseletet teremt a munkásság részére, hogy ezzel megkönnyítse a munkások szociális érdekeinek védelmét, másrészt pedig

a hivatalos munkaszerveket függetleníti minden politikától. A belügyminisztériumban a nép- és családvédelmi törvényjavaslat végrehajtásán dolgoznak. A végrehajtás az egész országban megkezdődött. Az 1941. évi állami költségvetés hatvan millió pengőt utalt erre a célra. E tekintélyes összeggel a belügyminiszter nagyarányú és intézményes szociális tevékenységet kezd.

Uj munkakezdés a képviselőházban.

Budapestről jelentik: Csütörtökön csak alaki ülés lesz a képviselőházban. Az érdemleges munka majd a jövő héten kezdődik. Két nagyjelentőségű külpolitikai szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyal a Ház. Az egyik a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásról, a másik pedig a magyar-jugoszláv örökös barátsági szerződés becikkelyezéséről szól.

Tartsák készenlétben a háztulajdonosok

a birtoklapot és a tulajdonjogot igazoló okmányokat a február 1 és 15-ike között tartandó népszámlálás alkalmával

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn délelőtt 10 órakor tartották meg a város-háza közgyűlési termében a népszámlálási bizottság részére a tájékoztató előadást, amelyen megjelent dr. Kovács Alajos államtitkár, a Központi Statisztikai Hivatal kiküldöttje is. A tájékoztató előadást végrehaltatták a felülvizsgáló biztosokon kívül a megyei hivatalos érdekeltek, a központi járás jegyzői, a közigazgatók, valamint a katonai és polgári hatóságok képviselői is.

Az értekezletet vezette dr. Nádányi János alispán nyitotta meg, majd dr. Kovács Alajos államtitkár a legaprólékosabb részletességgel ismertette a népszámlálás módozatát. A tájékoztató polgármestert dr. Gyapay László he-

lyettesítette. Az értekezlet elnökségét Rozsly István t. b. főjegyző vette át, köszönetet mondva az államtitkárnak a nagyértékű előadásért a polgármester nevében.

A népszámlálás 1941. január 31-én éjjelel 12 óráig tart. A népszámlálási bizottság vezetője felkéri a város közönséget, tartsák készenlétben igazoló okmányokat, a háztulajdonosok készítsék elő a birtoklapot és az ezt igazoló okmányokat. Kéri a közönséget arra is, hogy támogassa a számlálóbizottság munkáját és amennyiben módjában van, könnyítse meg a munka keretét, mint ahogy az fontos állami érdek.

A számlálóbiztosokat a hírlapokban kellő időben hívják fel jelentkezésre.

A közeli napokban 16 vagon burgonyát kap Nagyvárad

Deszámoló a hétfői hetipiacról

Nagyvárad. Saját tud. A hétfői hetipiác közepes felhozatal mellett tartották voltak az árak. Aránylagosan a zöldségpiacnak és a halpiacnak volt legnagyobb a felhozatala. A zöldségpiácra még mindig a burgonyaelállítás kérdése az égető probléma. A helyzet az, hogy az egyik zsidó nagykereskedő ismét kapott hat vagon anyaországi burgonyát, s ugyanakkor a keresztény kereskedők nem jutnak burgonyához. A burgonyaelosztó biharmegyei képviselője ígéretet tett a keresztény kereskedőknek, hogy Nagyvárad közönségének a közeli napokban 16 vagon burgonyát fognak leszállítani. Az eddigi szerint a 16 vagon burgonya szerdán érkezik meg Nagyváradra. Re zletes piaci beszámolóknak a következők:

Zöldségpiac. (Jó közepes felhozatal.) Az elmúlt heti árakhoz viszonyítva nem történt lényegesebb változás.

Gyümölcspiac. (Közepes felhozatal.) A készletek csökkenésével a gyümölcsárak fokozatosan emelkednek.

Tejpiac. (Gyenge felhozatal.) Tej literje 33 fillér, tejfől literje 1.10-1.40, falusi vaj kg 4 pengő, tehénturó kg. 1 pengő, gomolya kg 1.50 pengő.

Tojáspiac. (Közepes felhozatal.) Az árak most már a normális szinten mozognak. Tojás párja 24-26 fillér.

Baromfi. (Közepes felhozatal.) Az árak emelkedtek. Teljesen kihizott kóvér liba 20-22 pengő, kisebb liba 13-15, hizott ruca 10, pulyka 15-20, tyúk 3-4, sütnivaló csirke párja 4-5 pengő.

Halpiac. (Nagy felhozatal, különösen érmelléki halakból.) Kilogrammja, fajta szerint 1 pengőtől.

A terménypiac ugyszólván felhozatal nélkül zajlott le.

A fapiac felhozatala kielégítő volt. Az árak még tartottak.

Eltemették a repülőszerencsétlenség nagyváradai áldozatait

Drámai körülmények között agnoszkálták az összeégett tetemeiket

Nagyvárad. Saját tud.) Megírtuk, hogy a repülőszerencsétlenség áldozatait szombaton délelőtt elszállították a Rulikovszky-temető halottasházába, ahol az agnoszkálást délután folytatták le.

Dr. Szirmai és dr. Csetényi tiszti orvosok végezték az agnoszkálást a családtagok, hozzátartozók és ismerősök segítségével. Már a kora délutáni órákban hatalmas tömeg verődött össze a halottas ház környékén, mindenki látni akarta, hogy a megszenesedett holttesteket hogyan és miről ismerik fel. A tiszti orvosok rendelkezésére azonban a kivezényelt rendőrök mindenkit távol tartottak és csak azokat engedték be a halottasházba, akiknek a segítségét a tiszti orvosok igénybe vehették.

Sorravették az összeégett tetemeiket. Mindegyiken találtak valami ismertető jelt, valami épen maradt testrészt. Félig elhamvadt ruhadarabot, amelyekből az azonosságot kétségen kívül meg tudták állapítani. Dr. Konrád Béla főorvos holttestét könnyen ismerték fel egy lázhőmérőről és egy óráról, amelyet megszenesedett ruhadarabjai között találtak. Az agnoszkálásra kiment dr. Kovács fogorvos is, dr. Konrád fogait kezelte volt. A fogorvos megtalálta feljegyzései között a főorvos aranyfogairól a múltban készített kimutatást s ez megerősítette a megállapítást.

Hollós Jenőt egy haskötő maradványairól ismert fel divatüzletének személynéje.

Reichard Ernő nyakán kis emlékeztetőt találtak, amelybe bele volt írva gyermekének neve.

Weisz Rezső nadrágjának egyik zsebében alig égett noteszt találtak, amelybe be volt írva a neve. Ezen-

kívül özvegye felismerte az újján lévő gyűrűt.

Hasonló módszerrel végezték a többi holttestek azonosságának megállapítását is.

Az agnoszkálás befejeztével a nagyváradai áldozatok tetemeit kiadták hozzátartozóiknak, a marosvásárhelyi és kolozsvári áldozatok holttesteit vasárnap elszállították Marosvásárhelyre, illetve Kolozsvárra, a szerencsétlenség hét budapesti áldozatának holttestét pedig hétfő délután szállították el a fővárosba.

A repülőszerencsétlenség három nagyváradai áldozatának temetése vasárnap nagy részvét mellett folyt le. Dr. Konrád Béla főorvos délelőtt 11 órakor temették a Cion-templomból. A temetésen a hatóságokat dr. Cifra Kálmán vármegyei főispán, dr. Thury Kálmán táblai főelnök, a Magyar Pártot pedig dr. Markovits Manó képviselte. Hollós Jenő temetése délután 2 órakor, a Reichard Jenőé pedig délután 3 órakor folyt le.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár

Képkerekezés

Melegágyrámák és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.

Telefon: 19-13

Roosevelt harmadszori beiktatása az Egyesült Államok elnöki székébe

Óriási tömeg gyűlt egybe a beiktató ünnepre. A tengelyhatalmak diplomatáit elkülönítve ültették le az ünnepség résztvevői között

Newyorkból jelentik: Ma iktatták be Rooseveltet az Egyesült Államok elnöki székébe. Példátlan eset színhelye volt a washingtoni Fehér Ház. Először történik meg, hogy harmadszor iktatják be ugyanazt az embert. Óriási tömeg gyűlt össze. Az elnök biztonságának érdekében különleges intézkedéseket rendeltek el. A beiktatás ünnepélyén résztvettek a külföldi diplomaták is. Hogy a tengelyhatalmak diplomatái ne találkozhassanak a szövetséges diplomatákkal, úgy ültették őket, hogy közéjük a semleges diplomaták kerültek.

Kennedy volt londoni nagykövét Roosevelt ellen.

Newyorkból jelentik: Kennedy, az Egyesült Államok volt londoni nagykövete tegnapelőtt mondta el nagy érdeklődéssel várt rádióbeszédét, amelyben állást foglalt a külpolitikai kérdésekben. Kennedy beszédében a következőket mondta:

Az amerikai nemzetvédelmi tanács egyik legbefolyásosabb tagja szerint az amerikai hadiipar csak az év végére tud nagyobb segítséget küldeni

Washingtonból jelenti a Reuter: A képviselőház szombati ülésén Knudsen nagyiparos a nemzetvédelmi tanács egyik legbefolyásosabb tagja számolt be Roosevelt javaslatáról.

— Ez a javaslat beletartozik a nemzetvédelmi tervbe, — mondotta Knudsen — és meg kell mondanom, hogy a terv megvalósításában elég jól haladunk. Az Egyesült Államok hadiipara azonban csak az év végén tud majd többet szállítani, bérbeadni, vagy kölcsönadni.

Anglia már nem tud magán segíteni.

Berlinből jelentik (NTI): A berlini *Lokalanzeiger* Churchill glasgowi beszédével foglalkozva, megállapítja, hogy az csak siralmas vallomás arról, hogy Anglia nem tud már magán segíteni. Koldulásnak nevezi Churchill kijelentéseit. Egy milliárd dollár angol arany rejtélyes módon eltűnt Amerikából. Most itt azt kérdik, hogy hol van ez a milliárd?

Roosevelt mozgalmat akar indítani az európai háború megszüntetésére

Beavatkozási propaganda Anglia érdekében

Bernből jelentik: A Svájci Távírási Iroda római tudósítása szerint Roosevelt mozgalmat akar indítani az európai háború megszüntetésére. Ugyanaz a forrás jelenti, hogy a Szentzsék Washingtonból azt az értesítést kapta, hogy Roosevelt hajlandó diplomáciai mozgalmat kezdeményezni a békéért.

Washingtonból jelenti a Reuter: Willkie, Hull külügyminiszter meglátogatása előtt újságíróknak kijelentette, meggyőződése szerint Nagy-Britannia veresége veszélyeztetné a szabadságot Amerikában.

Ezért azt gondolom, — mondotta, — meg kellene adnunk gyorsan és határozottan Nagybritanniának minden lehető segítséget. Nem szabad megkötönnünk az elnök kezét, a nemzetközi ügyek és saját védelmi ügyeink intézésében. Kijelentette még, hogy vé-

— Anglia megsegítése Amerika ügye ugyan, de Amerika nem mehet el addig a pontig, amely a háborúba való lépést jelenti. Az Egyesült Államok jól teszi, ha Anglia rendelkezésére bocsátja mindazon amerikai követeléseit, amelyekre szüksége van. Szemére vetette a kormánynak, hogy nem mindig követte a semlegeség álláspontját. Amerikának nem kell beavatkoznia addig, amíg nem éri támadás. Ez a támadás pedig valószínűtlen és lehetetlen. Amerika távol sincs úgy felszerelve, hogy háborút viselhesen. A beavatkozás egyéb kényszerítő okai az amerikai demokrácia megsemmisülésével járna. A most folyó európai háború nem a mi háborunk. Az amerikai népet nem kérdezték meg annak elindításánál. A veszély, amely Roosevelten keresztül Amerikát fenyegeti, egyébként sem olyan nagy, hogy indokoltá tenné Roosevelten keresztül a háborút.

pitja, hogy az csak siralmas vallomás arról, hogy Anglia nem tud már magán segíteni. Koldulásnak nevezi Churchill kijelentéseit. Egy milliárd dollár angol arany rejtélyes módon eltűnt Amerikából. Most itt azt kérdik, hogy hol van ez a milliárd? **Morgentau,** az Egyesült Államok pénzügyminisztere a realitások alapján áll, amikor nem hatódik meg Churchill siránkozásain és sürgető szavain, hanem azt nézi, hogy milyen fedezetet tud nyújtani Anglia a hadiszállításokért. Anglia még azt az adósságát sem tudta kifizetni, amely már rég esedékes volt; hogyan tudna hát újabb óriási kötelezettségeknek megfelelni.

leménye szerint ha Anglia túléli a veszélyt, Amerika kívül maradhat a háborúban, de ha nem, akkor lehetséges, hogy Amerika is beavatkozik.

Londonból jelentik: Harry Hopkins különkövet hosszú tárgyalásokat

35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.
A Magyar Légiforgalmi r. t.
Járatat télen is közlekednek.
Felvilágosítás Rákóczi ut 10. sz.
Telefon: 11-17

folytatott a londoni apostoli követtel, akivel közölte azokat a lépéseket, amelyekről a Szentzsék előzetesen egyetértésben Moszkvában tett és amelyekről a Szentzsék előzetesen tudott. Washington minden körülmények között számít a Vatikán erkölcsi

A német zászló sanfranciskói meggyalázása

A washingtoni külügyminiszterium sajnálkozását fejezte ki az eset miatt

Newyorkból jelentik (NTI): A sanfranciskói német főkonzulátuson történt zászlóincidensről a következőket jelentik: A Német Birodalom szolgálati lobogóját, amelyet a birodalom alapításának évfordulóján vettek fel ujjongó tömeg tetszése mellett, lehúzták és szétépték. Noha már a birodalmi lobogó árbocra vonása után nagy tömeg gyűlt össze és a tömeg fenyegető magatartást tanúsítva, a lobogó haladéktalan eltávolítását követelte, kevés rendőrt vezényeltek ki. A tettesek zavartalanul tudták tervüket végrehajtani. A rendőrség az elvetemült cselekmény során feltűnő anyag magatartást tanúsított és csak a tett elkövetése után küldtek ki na-

Amerikai számítás a nyugati féltekén levő angol birtokok megszerzésére

Knox tengerészeti miniszter beszéde a washingtoni képviselőház külügyi bizottságban

Washingtonból jelenti a NTI: Knox tengerészeti miniszter az Egyesült Államok képviselőházi külügyi bizottsága előtt mondott beszéde során kijelentette, hogy Amerika részéről támadást jelentene, ha hadihajó kíséretet adna angol hajóknak. A továbbiakban annak a véleménynek adott kifejezést, hogy

a nyugati félteke angol birtokai egy napon Anglia hozzájárulásával Amerika tulajdonává válnak.

Fisch köztársasági képviselő kérdést intézett Knoxhoz, ellenezné-e, ha Anglia támogatásáról szóló törvényhez olyan záradékokat fűznének, amelyek megtiltanák Rooseveltnak, hogy az amerikai hajóhadnak egy részét átengedje, vagy amerikai hadihajókat angol kíséretére használjon fel. Knox ezt a választ adta:

— Mindent, ami az Egyesült Államok kezét megkötne, mielőtt tudnánk, hogy milyen körülményekkel kell az Egyesült Államoknak számolnia. Az Egyesült Államok ebben a tekintetben már több hibát követett el. Ezután hangoztatta azt a véleményét, hogy az Anglia támogatásáról a kongresszus elé terjesztett törvényjavaslat Amerika védelmének érdekeit szolgálja. Véleménye szerint, ha Ang-

lamogatására. *Feltétel: az igazságos béke.*

Stimson és Knox miniszterek a német és japán közvetlen támadás veszélyével riasztják az amerikaiakat.

Rómából jelenti a Stefani: A lapok élénk figyelemmel kísérik Roosevelt kormányának heves beavatkozási propagandáját. Rámutatnak arra, hogy **Stimson** hadügyminiszter és **Knox** tengerészeti miniszter arra törekedjenek, hogy a közvetlenül fenyegető német légitámadás és japán tengeri veszély rémképeivel riasszák az amerikaiakat. Számolni kell ezzel, írja a *Popolo di Roma*, hogy ennek a széleskörű mesterkedésnek minden eszköze meg van a cél eléréséhez.

gyobb csapatot. Két embert, mint valószínű tetteket letartóztattak. Ezek a newyorki lapok egyöntetű jelentése szerint az Egyesült Államok **Crawen** cirkálójának legénységéhez tartoznak. A washingtoni német ügyvivő a külügyminisztériumban a legelősebben tiltakozott és követelte, hogy a tetteseket a megérdemelt módon büntessék meg.

Washingtonból jelenti (Reuter): A külügyminisztérium vasárnap sajnálkozását fejezte ki Németország külképviselete előtt, a sanfranciskói zavargás miatt, melynek során fiatal emberek leszállították és német főkonzulátus épületéről a horogkeresztes zászlót.

lia elveszíti a háborút, sor kerül Amerika megtámadására. Mindenesetre elérhetnek a vélemények, hogy hol és mikor következnek be ez a támadás?

Tizenegyezer méter magasra emelkedett egy orosz léggömb

Moszkvából jelentik: 11.000 méter magasságra emelkedett Fomin orosz tudós léggömbje. A léggömb 2 óra 55 perccel tartózkodott a levegőben a tudósokkal együtt. Már csak 56 fok volt a hideg. A beszállás után a léggömb 2-6 méterig terjedő sebességet ért el másodpercenként. A gömb 5000 méter magasságban érte el a szükséges gömbszerű alakot. 9000 méternél sűrű felhős rétegen hatoltak át. 9500 méternél —65 fok volt a hideg. A további magasságban a hideg csökkent. Másfélórás repülés után érte el a léggömb a legnagyobb magasságot, ahol 56 fok volt a hideg. Ebben a magasságban 15 perccel tartózkodtak. Ez a légkör az eddigi tapasztalatok alapján az ember szervezetének működésére elbírhatatlan fájdalmas okoz. Itt mutatkozik a szén-savpótló készülékek előnye. Így tudta a két tudós megfigyelését folytatni

A magyarság ősi joga Erdélyhez

Irta: Papp Lajos

Napilapjaink és rádióink nap-nap után közölték azokat az acsarkodásokat, amelyeket az utóbbi időkben Romániából felénk zúdítottak. A Székelyföld népe legutóbb történelmi öntudatu visszautasítással felelt az ellene irányuló román igényekre. Az egész magyar nép ösztönösen érzi az Erdély iránti ősi jogát s fölényes igazságát ebben a népek közötti ősi határkérdésben. De a magyar sajtóra mégis hivatás vár, hogy népünknek ezt az ösztönös érzését tudatosossá is tegye.

Sok mulasztást kell pótolnunk ezen a téren. Nagy nemzeti tragédiánk felidézője, vagy legalábbis elősegítője volt az, hogy ezekkel a problémákkal a múltban nem foglalkoztunk eleget.

Geológiai alakulás szerint Erdély földje szerves része a magyar földnek

Terítsük magunk elé Közép-Európa hegy- és vízrajzi térképét és vizsgáljuk figyelmesen Erdély földjének azonnal szembevetendő jellemvonása az a teljes különállás, amit természetesen a határok domborítanak ki. Kelet és dél felé a Kárpátoknak szinte áthághatatlan falai öleli körül, amelyen alig nyílik egy-két hegyes szoros az idegenbe szökő hegyi patakok számára. Erdély nyugali határát alkotó keletmagyarországi sziget-hegység nem ilyen áthághatatlan és a Magyar Alföldre futó folyók kitért, hívogató kapukat nyitnak Magyarország belsője felé. Geológiai alakulás tekintetében is Erdély földje szerves része a magyar medence-rendszernek, kapcsolatai minden természeti tényezőben a Kárpátok koszoruján belül fekvő tájakhoz fűzik és szöges ellenében áll az azokon kívül fekvő tájakkal szemben. *Ez a föld itt még Közép-Európa és semmiképpen sem Balkán, vagy Kelet-Európa.* Ez a föld — mióta róla a harmadkori tenger eltakarodott — nyugat felé tárt kebellet, kelet felé pedig csukott kapukkal áll. *A Kárpátok koszoruját természeti*

Viszont velünk szemben rendszeresen ismételték, sőt tudományos látszatokba is igyekeztek burkolni Erdélyre nézve olyan állításokat, melyek történelmi hazugságok voltak. Ha tehát nemzeti történelmünkben és ősi jogunkban való hitet az ösztönösség ködéből a tudatosság magaslátára akarjuk emelni, akkor a szemmel látható igazságra és a kézzel fogható valóságra kell építenünk.

Ezeknek az irányelveknek a figyelembevételével kívánom ismertetni a magyarság Erdélyhez való ősi jogát. A téma két alaptényezője: a föld és a nép; kimeríthetetlen vázlatu és érdekességi mind a kettő, nem lesz hálátlan dolog foglalkozni vele.

tes és élesen megjelölt határukat rakta ut föl az alkotó, Aki pedig a természet rendjét akarja megváltoztatni, az szemben találja magát az isteni okarral is.

Erdély keleti és déli határai — mióta az államhatárok az országok közötti valóságosan kialakultak — mindig a természet által megrajzolt határok voltak. Erdély, vagy akár csak egy része is — a legutóbbi két évtizedet kivéve — sohasem volt pontiak egységben a Kárpátokon túl fekvő területekkel. Nyugat felé, az erdélyi vajdaság és fejedelemség idejében elég gyakran változott a határ — a birtok és hatalmi viszonyoknak megfelelően — de ennek sohasem volt néprajzi vonatkozása.

Megdönthetetlen igazsággá állapíthatjuk meg tehát, hogy a Kárpátok medencéjén belül élő népek ezer éven át engedelmességek a természet ama parancsának, amely az élesen megvonat határokon belül egymásra utalja — gazdaságilag, műveltségileg és történelmileg — az ott élő nemzetsegeket.

Az őslakói és államalapítói jog Erdély területén

Ha megvizsgáljuk Erdély helyzetét és hovatartozását a természet rendje és az isteni elgondolás szemszögéből, vizsgáljuk meg azt az emberi jog tekintetében is. Erkölcsileg az a nép tarthat igényt valamely földterületre, amelyik ott őslakó, vagy államalapító volt. Nezzük mi a helyzet e tekintetben Erdélyben?

A népvándorlások kora nem hagyta érintetlenül Erdély földjét sem. A nyugatról és keletről jövő áramlatok egyaránt eljutottak ide, illetve keresztül haladtak itt. Nem a termékeny föld, vagy a dús legelők tettek becsessé ezt a földet, hanem a gazdag ásványi kincsei. A skythák, gótok, szármáták, avarok és rómaiak egyaránt itt hagyták nyomaikat, de a magyar honfoglalás idejében — bebizonyíthatólag — Erdély földje majdnem teljesen lakatlan volt. A bizonyosságot megközelítő valószínűség azt mutatja azonban, hogy a székelyek ebben az időben már itt éltek a nagy hegyek által körülvett kisebb medencékben.

A székelyeket kétségen kívül az avarok sodorták ide keletről és ez a

török eredetű nép az avar birodalom bukása után is megmaradt itt, csendesen meghúzódva, az erdélyi medencékben. A honfoglaló magyarok közül a Horkák, a Botond és a Gyulák törzse a Keleti Kárpátok házói és szorosain érkeztek és Erdély földjén át nyomultak az Alföld felé, hogy ott csatlakozzanak Árpád hadaihoz. Utközben találkoztak a székelyekkel, akikkel a népi rokonságot azonnal felismerték. A székelyek egy része csatlakozott a tovább vonuló honfoglalókhoz — és velük együtt még a Dunántúlra is eljutott — másik részük — a Gyulák törzsének utóvéd csapataival — visszamaradt az ország keleti határainak őrzésére.

A székelység — bár a maga különálló népi sajátosságait a mai napig is megőrizte — nyelviileg rövid idő alatt beolvadt a magyarságba. Ez a két nemzetség — a magyarok itt maradt törzse és a székelység — nem tudta kellően benépesíteni Erdély földjét.

Utinius Ungyuitók
érkeztek TISZAY óráshoz,
Rákóczi-út 6. szám.

amihez pedig különféle okokból fűződött országos érdek, ezért királyaink — 1140. majd 1211 körül — Flandriából és a Rajna mellékéről a szászokat telepítették ide harmadik nemzetségnek.

Nézzük most Erdély negyedik népelemét, a román, melyre nézve az ő hivatalos történelmük a rómaiaktól való leszármazást vitatja. Ez a valójában irák-illír származású, maras hegyi pásztornép a VI-ik század körül tűnik fel először a Balkánon blachus, volachus vagy oláh néven. Albánia környékéről indultak és a Dunán délről átkelve, a Havas-Alföldön át Erdély felé szivárogtak. Ez a hegyi pásztornép a hegyeknek az em-

beri kulturán felüli részét szállotta meg és ezért nem keltette fel a régebbi települők ellenállását. Alázatos, harcolkerülő nép volt s mivel csak olyan területeket foglalt el, amelyet az őslakosság úgy sem használt, mindenütt megfűrték őket Erdély déli részén a XII. század végén jelennek meg. Tovább szivarognak észak felé, a radnai és máramarosi havasokon keresztül elérik a Russzinföldet, Bukovinát, sőt Morvaországot is.

1223-ban találunk először írásos nyomot arról, hogy a Kárpátokon belül oláhok laknak. Ebben az időben a székelyek és a szászok jogi helyzete már teljesen rendezett volt Erdélyben, de az oláhok még mindig olyan szétszórtan és olyan csekély számban éltek itt, hogy jogviszonyukat rendezni nem lehetett. Ezért nem hívták meg őket sem a magyarországi országgyűlésre — ahová pedig a székelyeket, szászokat és kunokat is meghívták — sem a III. Endre erdélyi gyűlésére

A románok későbbi betelepülése és túlszaporodása

Nagyobbarányu és maradandó településekről csak az Anjou-korban beszélnek okleveleink. A beszivárgás első századaiban a közölkés csak a királyi birtokokon telepedhetett le s csak Nagy Lajos uralkodása idején kezdődtek számukra a betelepülés korlátlan szabadsága. A magyarság számára erősen apasztó török dúlás idején, a XV. században, de még inkább a XVI. és XVII. században, az elnéptelenedő helyekre folyton újabb és újabb rajokban érkeztek az oláhok, úgy hogy ebben az időben már kb. 100.000-re tehető a számuk.

Szomorú valóság, hogy ezek a bevándorlók a magyar jobbágyssággal szemben kedvezőbb elbánásban részesültek. Tízévet nem fizettek — mert görög keletiek voltak — és a földesurnak sem kilencedet, hanem csak ötvenedet (minden ötven hátrányból egyet) szolgáltatottak és egyéb közhatalom nem is viselték. Az így előállt vagyoni jólétük előmozdította szaporodásukat is.

Az oláhok megerősödését és fokozottabb térhódítását legjobban azonban a habsburgi nemzetiségi politikára mozdította elő és a későbbi Horváthok, majd Avram Jancu felkelések mozgott is mindig ott találjuk a becsi bűjtőgatókat.

Igy jutottunk el a — történelmi Nagy-Magyarország területén élő — kb. 35 millió románhoz, amely számban befoglalták az előláhoso-

dott magyarok nagyszáma.

Az itt elmondottak mind olyan megállapítások eredményei, melyeket a komoly tudomány mind pontosan és okmányyszerűen igazolt. Legalább ennyit kell tudnia erről minden öntudatos magyar embernek. De tudnia kell azt is, hogy a Kárpátok medencéjében a rendezett állami életet a magyar nép esze és a magyar nép ereje hozta létre. A mi magyar népünk volt az, amely ezer éven át tengernyi vért áldozott ennek az államnak és egyúttal azoknak a nemzetiségeknek a megvédelmezése érdekében is, akik mostohább körülmények közül vándoroltak be ide a vendégszerető magyar földre. Ezen a földön, ahol minden barátját magyar vér és veríték öntözték és tett elvitathatatlanul magyarrá, nem lehet a magyarság ellen határt vonni. Nem engedi ezt az isteni igazság, nem engedi ezt az emberi jog, de nem a természet törvénye sem, mely Erdélyt a Kárpátok medencéjébe helyezve, egységessé tette Magyarországgal. Ez a föld itt Isten által körülhatárolt egység, ahol tartósan csak a magyar nép tudott államot alkotni, mert csak ez a nép tudta átérzeni és átélni az egész országért való felelősséget, kitartást és önfeláldozó készséget. Ebben az országegységben tehát a különböző nemzetiségek és nemzetiségek közös boldogulása se történhetik másképpen, mint az egész országot átérző magyar nép vezetése alatt.

Ezért fizettük a nagy adót Romániában...

Tizenöt volt miniszterelnök, miniszter vagy magasrangú hivatalnok nem tud elszámolni a közpénzekkel

Argetoianu „csak” hatvankét millió leit sikkasztott, a román titkos szolgálat vezetője háromszáz millió leit

A román igazságügyminiszterium vizsgálóbizottsága 15 volt miniszterelnök, miniszter, vagy magasrangú hivatalnok ügyében állapította meg, hogy vagy egyáltalán nem tudták elszámolni, vagy csak hányosan a reájuk bízott közpénzekről. A kérdéses összegek nagysága 1-től 42 millió lei-

jig terjed. Argetoianu például 62 millióról nem tud elszámolni, Moruzov, a román titkos szolgálat volt főnöke pedig 300 millióról. A vádlottak közül már csak hat van életben, ezek közül is kettő külföldön él. A vádlottak vagyonát és követeléseit lefoglalták.

Épület-átalakítások adókedvezménye

Irta: Megyeri Ferenc, mérnök

A Magyar Lapok már ismertették a pénzügyminiszter 140 000—1940. sz. rendeletét, amely a háztulajdonosoknak adókedvezményt nyújt az épületek átalakítására, renoválására, valamint légoltalmi helyek létesítésére. E rendelet két pontját kívánom helyi vonatkozásokban az alábbiakban megvilágítani. Valahogy ismét az Uj Nagyvárad arca tűnik fel előttem, amelynek érdek- és nézőszög- és herizant-eltérések ellenére is mindnyájunk ügyének kell maradnia.

A rendelet 1. pontja szerint nem igényelhető adókedvezmény olyan épületek után, amelyek akár vízszintes, akár függőleges elrendezés tekintetében nem illeszkednek bele a jóváhagyott városszabályozási tervbe. Ilyen terv pedig városunkban nincs. A kedvezmény megadására illetékes hatóságok e miatt többször zavarba fognak jönni. Gondoljunk csak a Bémer-térnek, a Rákóczi-útnak, a Mátyás király-útnak egyik-másik házára, amelyeknél magunkban tisztában vagyunk azzal, hogy ha egyszer lesz városszabályozási tervünk, abba ezek a házak egészen bizonyosan bele fognak ütközni. De mi lesz addig? Avagy itt vannak a „telepek” egész utcáscsoportjai, amelyek vízszintes vetületben néhol szinte mintaképei a szabályozottságnak, de — a magassági elrendezéssel baj van. Az egyik házat ablakkönyöklőig be kell majd temetni, a másiknak az alapfala is ki fog állani a járdavonal felett. (Gyümölcsfák az udvaron, virágok a ház falán, óh!)

Erdekes következtetéseket lehet levonni a rendelet 5. pontjának előírásából. Ez ugyanis nyugati nyíltsággal kimondja, hogy „az adókedvezmények szempontjából csak azok az átalakítási és tatarozási költségek vehetők számba, amelyek a tervbe vett munkálatok gazdaságos, a polgári igényeknek megfelelő jó és tartós kivételéhez szükségesek.”

Ez a pont, amely a fényfűző kivett épüget kizárja a támogatásból, mint a vályogépítést, négy szoban négy fontos nemzetgazdasági és szociálpolitikai hitvallást foglal magában. Ezekből nekünk is le kell vonnunk a benünket illető következtetéseket.

Az első követelmény az átalakítások, illetve az építések gazdaságossága. Államérdek, hogy az építkezések e rendelkezés meghatározása, az alkalmazott anyag és kivétel szempontjából egyaránt a gazdaságosság elvei szerint történjenek. A közület mindinkább beleszól az egyén gazdasági tevékenységébe, csak így segítheti őt hatékonyan működésében. Nem engedheti meg, hogy polgárai a sajátjukkal rosszul gazdálkodjanak. Társadalmi fejlődésünk irányzata a polgári szabadságoknak és az egyéni tulajdon felett való rendelkezési jognak újabb definícióját teszi szükségessé. Sem a nagy vagyont nem illeti meg az a jog, hogy a köz érdekével szemben

használtassék fel, sem a kispolgári vagyont nem illeti meg az a jog, hogy komoly nemzetgazdasági erőt jelentő lakarekossági eredményeit rossz helyre rosszul épített vályogházakba pócsékolja el.

Második fontos szava a rendelet e részének a polgári igények kihangsúlyozása. Szociális irányzatunk nem is vezethet „gamé-vályog” házakhoz és életnővesítőszékhez. Nekünk az igények emelésére kell törekednünk legfőképpen és elsősorban a munkásosztálynál. Az igények emelése az igazi módja a nemzetgazdasági tevékenység felelősségének és a többtermelésnek, a magyarság megerősítésének a nemzetek versenyében. Az igénytelenségnek, mint nemzeti ideálnak dicsőítése cátlóvesztett. hiszen nyugaton a munkáslakások is

igényesebbek már, mint nálunk a kishivatalnok lakások.

Harmadsorban jó kivitelet köti ki a rendelet előírása. Csak jó anyagból és jó munkával készülhet gazdaságos kivitel. Pedig nálunk a legtöbb szó az „olcsó” kivitelről esik. Meg a mutatósság is követelmény. Így kerülnek a vályogházakra az esslingeni redőnyök és a „modern” színes honlókazatok. De a fakereskedő arra a megjegyzésemre, hogy nem kellene ilyen utolsórendű deszkát tartania, ezt válaszolja: ép ezt az olcsót viszik leginkább. Így van ez sok más építőanyagnál is, no meg a munkánál is.

Végül a tartósság kellékére figyelmeztet a rendelet. Egyik nemzeti hibánk a tartósság elve ellen való vétkezés még olyankor is, amikor a kifogástalan megoldás

hoz is meg volna az anyagi erőnk. A nyugati országokban egy kis paraszti gazdaság útáleresztője, vagy konyhakerti kerítése is olyan tartósan van megalkotva, hogy a karbantartást kivéve generációknak nincsen vele gondjuk. Nálunk falőrzésekkel és kukoricaszárakkal oldja meg minden generáció két-három évenként a bejáró meg a kerítés kérdését. Ezt persze csak példának hoztam, de pont ugyanezen okból találunk Nagyváradon — az egyházi épületeket kivéve — igen kevés régi házat és ugyanezen okból fogja kevés ház megérni a jelenlegiek közül a százéves kort. Németországban ezzel szemben a polgári házak élettartama is 150—200 esztendő. A magyarázat nyilvánvaló.

E fontos követelménye tekintetében hatóságunk a városi építési szabályrendeleten keresztül tudna jótékonyan belenyulni a dolgok irányításába. E szabályrendelet tekintetében azonban ezidőszereim nagy a bizonytalanság. Az 1912. évi már sok tekintetben elavult, az azóta alkotottak érvényessége pedig legalábbis vitás. No meg a közönség is elszakított attól, hogy azt tiszteletben tartsa.

Két irányban vonnám le a fentiekből a tanulságokat. Az első az, hogy az adókedvezménynek városunk a városrendezési terv és a városi építési szabályrendelet hiánya miatt nem fogja annyi hasznát látni, mint az megilletné. A telepek pedig a kedvezményeken szinte kívül fognak esni.

A második tanulság pedig az, hogy a mai bonyolult állami és társadalmi élet oly sok irányú visszahatást produkál, hogy minduntalan megérezzük két olyan fontos kelléknek hiányát, mint a városrendezési terv és az építési szabályrendelet. Ezeknek korszerű, a technikai, gazdasági és szociális követelményeknek megfelelő mielőbbi megalkotását tehát minden eszközzel szorgalmaznunk kell.

Feljegyzések

Olvastam Árvay Árpád cikkét a diákok szövetkezeti életéről és egészséges mozgalmuk eredményeiről. Nem akarom megismételni megállapításait, csak egyik következtetéséhez akarok valamit hozzáfűzni. az igazság kedvéért. Árvay Árpád azt írja, hogy „mindaddig hiába hozzák a törvények özönét, amíg a különböző sorszámu zsidótörvények alkalmazása folytán kizoruló elemek helyét a gazdasági életben arra alkalmas magyar fiatalság nem tudja betölteni. Maga a törvény megtelelően képzett, vállalkozó szellemű keresztény magyarok hiányában még nem tudja megoldani a gazdasági élet átállítást”. Eddig a megállapítás

gatása ellen. Nem hiányzik ezekből a derék keresztény magyar emberekől semmi, ami alkalmassá teheti őket a gazdasági életben felkínálkozó különféle szerepekre. Olvan szivóssággal és olyan öklötességgel küzdenek, amely előtt csak tisztelet lehet adózni. Am minden hiába, ha a zsidóság gyilkos bojkottját nem fékezik meg. Ez már nem a keresztények hozzáértésén múlik, hanem a büntetőtörvénykönyv feladata lenne.

Mit csináljon az a keresztény kis-kereskedő, aki teljesen az ellenségesen viselkedő zsidó nagykereskedő kényekedvére van kiszolgáltatva, aki nem ad neki árut? Mit csináljon az a szakképzett, ügyes, tökéletes, vállalkozószellemű füvegkereskedő, akit zsidó kartársai minden eszközzel tönkre akarnak tenni, aki nem kap árut, nem kap ügygyári képviseletet, akinek elvész a fuvarlevele? Mit csináljon az a festékkiskereskedő, akinek csak harmadkézből adnak árut a galiciánerek? Hogyan lehet az, hogy a város legnagyobb internátusának házvezető nővére hántolt buzát csak a Vár körül kaphat és a hernyókalapos galiciánér rizset is hajlandó adni „mert neki van mindene” — ha ezentul nem a Eaugyánál vásárol, hanem nála? Itt már nem éhlettelenségről, vagy hozzá nem értésről van szó, hanem sötét szándékokról, amelyek tervszerűen valósulnak meg és semmiféle törvény, vagy hivatalos közbelépés nem tud, vagy nem akar gátatvetni nekik.

Ne emlegessük tehát itt, Nagyváradon, hogy nem a zsidótörvény a fontos. Igenis, nagyon fontos lenne, minél hamarabb. És nagyon fontos lenne a kiméletlen, sem jobbra, sem balra nem tekintő megoldás. Addig, amíg a tétlenség a kétségbeesésbe nem kerget nagyon sok gazdaságilag igen értékes keresztény magyar erőt. Mert amíg mi feltételekben és elméletben szépeket mondunk, addig ki dül az az első rajvonal, amelyet a magyar lelkesedés dobott a harcba, s amely megérdemelte volna, hogy minden illetékes tényező teljes oda adással a háta mögött álljon és támogatassa. (P. L.)

Bolgár—német gazdasági tárgyalások Berlinben

Berlinből jelentik: (MTI) Jól tájékozott körökből származó értesülés szerint a német fővárosban napok óta belga gazdasági bizottság folytat tárgyalásokat német gazdasági körökkel. A megbeszélések célja Németország és Belgium gazdasági kapcsolatainak szorosabbá tétele. Politikai körökben lehetségesnek tartják, hogy a két ország gazdasági kapcsolatainak rendezését a politikai viszony szorosabbá lépése is követni fogja.

Tovább folynak a sibajnokság küzdelmei

Budapestről jelenti a MTI: A sibajnokságok folytatásaképpen az összesített sibajnokságokban Harangvölgyi (MAC) lett az első 415 ponttal Emmanuel BBTE és Kőváry BESZKART előtt.

A nemzetközi összetett versenyben első lett a német Geort Höll 419 ponttal Emmanuel és Kőváry előtt.

Az egyéni ugróversenyben Geort Höll győzött 231 ponttal Vanva UTE és Rész BBTE előtt.

Almásy lakatos
szerezést, javítást vállal
Rimanóczy u. 10 sz.

FERENC JÓZSEF
KESERÜVIZ

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30.
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem
 adunk vissza

A repülőutas baleset- és életbiztosítási. A szörnyű repülőszerencsétlenségnek még mindig hatása alatt éli mindenki. A végzet kiszámíthatatlan játéka következtében gyanútlan emberek pusztultak el másodpercek tizede alatt. Bizakodóan készültek hozzátartozóik közeli vizsgálatára és a sors egyetlen tollvonással keresztülhuzta minden számításukat. A büszke és biztosnak látszó gépmadár váratlan katasztrófája fájdalmas gyászba borított nem egy családot, senki sem számított arra, hogy a családőt, testvért, rokont, akit biztosan megérkezettnek hitt, holtan fogja vizsgálni. Az élet utjai kiszámíthatatlanok, mindenkit érhet baleset és senki sem tudja ma megmondani, hogy mit hoz számára a holnap, mi van róla megírva a sors könyvében. A gyász fájdalmas pillanatait talán csak egy vigasztaló sugár világítja meg, hogy a szörnyű szerencsétlenség áldozatai önkénytelenül is zongorkodtak hátramaradottairól, mert jegyük megváltásával egyidejűleg biztositást is kötöttek. Nem tartjuk érdektelennek megemlíteni, hogy a szerencsétlenül járt hatalmas utasszállító gép utasai személyenként 30.000 pengőre, a gép személyzete pedig egyenként 35.000 pengőre volt biztosítva. Bár a repülés már teljesen biztos és az ilyen katasztrófák a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak, mindenkinek önmaga és hozzátartozói iránti kötelessége, hogy utnakindulása előtt életbiztosítást kössön. Ezt a célt szolgálják a biztosító intézetek is. Erdélyben a Fenciere Általános Biztosító Intézet az a szinmagyar biztosító intézet, amelyre 76 éves múltja alapján bizton támaszkodhat a közönség.

Tilos kihallgatni a telefonbeszélgetéseket. A postai igazgatóság szigorú rendeletet adott ki, amelyben figyelmezteti a posta tisztviselőit, hogy a telefonbeszélgetéseket csupán az üzemi okokból feltétlen szükséges határig szabad megfigyelni, de a beszélgetéseket kihallgatni tilos. Nem kifogásolható a beszélgetések nyelve sem és ebből az okból a telefonbeszélgetések felbe nem szakíthatók.

Mütermi pikniket tartanak a nagyváradi művészek e hó 25-én, szombaton este 9 órakor Gross Károly festőművész Bazarépületben levő műtermében. A résztvenni óhajtó művészek és művészbarátok kéretnek, jelensék be szándékukat csütörtök és péntek este a fentjelzett helyen.

A PAJKOSSY Tánciskolában

szerdén i. hó 22-én este fél 9-től nagy

Farsangi-Bál

Tisztviselők részére.

A régi meghívók érvényesek.

Tánc éjtel 2 óráig!

Egyesületi közlemény. Az ös-zes erdélyi és keletmagyarországi volt politikai foglyok, kik a román börtönök kálváriáját végig élték Országos Érdekvédelmi Szövetségbe való tömörülés végett, saját érdekükben, kéretnek életleírásukat dr. Zombori László ügyvéd címére, Kolozsvár, Szentegyház-utca 6. szám, mielőbb eljuttatni.

Horia Sima szerdán utazik Berlinbe. Bukarestből jelentik: (Budapesti Tudósító.) Horia Sima, a vasgárdá vezetője, a jövő hét szerdáján Berlinbe utazik. A német nemzeti szocialista párt látja vendégül.

A HIRTELEN OLIVADÁS VESZÉLYES HELYZETET TEREMTETT A SZEGEDI TANYAVILÁGBAN. Szegedről jelentik: **Az olivadás kétségbeesztő helyzetet teremtett a szegedi tanyavilágban. Szünet nélkül, megfeszített erővel folyik a munka már hetek óta a szétszórta tanyák világában, ahol a hirtelen olivadás következtében veszélyessé vált a helyzet. A csengelei levezető főcsatornát, amely a közelmúltban bekövetkezett olivadás után belaggyott, sikerült vasárnap egész napi munkával, robbantással jégpáncéljától megszabadítani és az áradás terjedését megakadályozni. Most már a víz lefolyása megkezdődött.**

EGYMÁSBA ROHANT KÉT GYORSVONAT SPANYOLORSZÁGBAN. Santander (NTI.) Barcelona mellett vasúti szerencsétlenség történt vasárnap délben. A Madrid és Santander között közlekedő két gyorsvonat összeütközött. Öt ember életét veszítette. Négy súlyos és több könnyű sebesült.

Nagy razzia volt a bukaresti Zugtőzsdén. Bukarestből jelentik: (NTI.) A bukaresti rendőrség vasárnap razziat tartott az ugynevezett zugtőzsdén, amely Bukarest néhány középponti kávéházában működik régi idők óta és ahol törvénybe ütköző módon gyakran igen nagy volutadösszegek cserélnek gazdát. Több mint száz egyént tartóztattak le, köztük 95 zsidót. A letartóztatottaknak csak igen kis része tudott rendes foglalkozást igazolni. Javarészt valutaüzé-kedésből éltek.

Előadás a rádióban a Zöldkereszt-ről. Budapestről jelentik: Holnap, kedden délután 5 óra 45 perckor Budapest I. hullámhosszán Johan Béla helyügyi államtitkár, a Zöldkereszt és a társadalom címmel érdekes előadást olvas fel.

A német katonaság részére külön műsört ad a bukaresti rádió. Bukarestből jelentik: A Külföldi Hírek című könyvkiadó bukaresti jelentése beszámol arról, hogy a bukaresti rádió igazgatósága közölte, hogy a román rádió minden pénteken háromnegyed-órás külön közvetítést nyújt a Romániában állomásozó német katonaságnak. A műsoron német karénekek, indulók és román dalok szerepelnek. Azt is tervezik, hogy ezeken a közvetítéseken német katonai zenekarok is szerepelni fognak.

Felhívás a román agrárreform soráig kisajátítást szenvedett birtokosokhoz. Az Erdélyrészi Földreform Tanulmányi bizottsága felkér minden birtokost, akinek ingatlanát egészben vagy részben kisajátították a román földbirtokreform során, hogy a kisajátításra vonatkozó kérdőív elküldése céljából közölje címét egy levelezőlapra a bizottság kolozsvári irodájával. Marális utca 18. szám, telefon 33-79. A kérdőíveket a bizottság a bejelentett címekre meg fogja küldeni s azokat a kisajátított ingatlanulajdonosok lehetőleg rövid időn belül tölttsék ki és a bizottság irodájának küldjék vissza.

Kivégezték Jouseff Aboudoura arab nacionalista vezért. Az Esti Ujság írja: Beirutból jelentik: Jeruzsálemben kivégezték Jouseff Aboudoura arab nacionalista vezért, akit az angol katonai törvényszék halálra ítélt. Az angol katonai törvényszékek az utóbbi időben sorozatosan hoznak ítéletet az arab nacionalisták ellen. A tárgyalások mindig a közönség fizetésével folynak. A hozzátartozókat sok esetben nem is értesítik azok eredményéről.

ELTÜNT EGY AMERIKAI DIPLOMATA TITKÁRJA. Istanbulból jelentik (NTI.): A chilei konzulátus titkárának három napja nyoma vesztett. Az eltűnt diplomata kocsját elhagyottan találták meg az utcán. Hír szerint a titkár valutaüzletekbe bonyolódott. A rendőrség megindította a nyomozást.

A Szigligeti Társaság közgyűlése. A nagyváradi Szigligeti Társaság 1941. évi január hó 28-án délután hat órakor tartja Nagyváradon a Szechenyi épületben levő helyiségében évi rendes és tisztújító közgyűlést, melyre a társaság igen tisztelt tagjait ezután hívja meg. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Főtájkár-jelentés. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése, zárszámadás az 1936-1940. évről és a felmentvények feletti határozat. 4. Alapszabálymódosítás. 5. Évi költségvetés megállapítása. 6. Tisztújítás, a tiszteletbeli tagok és tisztviselők stb. megválasztása. 7. Esetleges indítványok. Fatarozaiképtelenség esetén a közgyűlést 1941. január 30-án délután hat órakor ugyanezen tárgysorozattal a megjelent tagok számára való tekintet nélkül megtartjuk. A Szigligeti Társaság elnöksége.

A pécsi családirtó büntetését helybenhagyta az ítélőtábla. Pécsről jelentik: Mult év április 20-án Batai János bányász lakásában borotvával elmetasztette felesége, született Tajti Mária nyakát. Ugyanazzal a borotvával végzett négyéves kislányával. Először a feleséget vádolta meg a kislány megölésével, de az orvosszakértő megcáfalta ezt a védekezését. A pécsi ítélőtábla fellebbezés folytán most foglalkozott ezzel az ügyvel. Az életfogytiglani fegyházból szóló elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Menekült igazolványokat árult egy szélhámos társaság. Nagyvárad. Saját tud. A rendőrség elfoizta Fisch Jenő, Fisch Nándor és Jakab Miklós nagyváradi lakosokat, akik menekült igazolványokat vásároltak és adták el. A szélhámosok azzal hitegették az embereket, hogy az ilyen igazolvánnyal ki lehet jutni Oroszországba.

Temetések. Farkas György Nagyváradon január 20-án 77 éves korában meghalt. Temetése 21-én délután 4 órakor lesz a Haller kápolnából. — Rempánszky András 79 éves korában január 20-án Köröstarjan köz-égen meghalt. Temetése ugyanott kedden délután 2 órakor lesz. Caritas.)

Feledi Hász Józsefné kuria, bíró özvegye 63 éves korában meghalt. Temetése kedden délelőtt 11 órakor lesz a Steinberger kápolnából. — Özy Simon Imréné Nagy Erzsébet 64 éves korában meghalt. Temetése kedden délután 2 órakor lesz a Haller kápolnából. — Özy Gere Miklósné Puskás Julianna 78 éves korában meghalt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a Haller kápolnából. (Erdélyi „Concordia”.)

Kávéházakban és vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at.

Egy elhagyatott kis diákért

Édesapja átment Romániába, ott maradt kis motyójukat biztositandó. Ott tartóztatták és most bizonytalanságban sanylődik.

Édesanyjának, mint menekültnek el kellett hagynia Nagyváradot, hogy a veszprémi menekült tábortban találjon valami ideiglenes szállást.

Egyedül maradt itt ellátás, gondozás nélkül a kis Iván József, III-ik „bés” gimnázista, egyik legjobb diákja, aki nem, nem akar tovább csavarogni az életben, nem akar egyik városból a más kba üzeni... nem akarja elhagyni az osztálytársai szerető körét, s a kedves jó tanár urak szerető parfümözését... mert bizik ebben a szeretetben továbbra is, s a zokogásán, könnyein keresztül is meg akarja ezt hálálni és érdemes akar lenni rá itteni munkával és szorgalommal.

Mindnyájunk előtt fontossá kell, hogy váljon minden küzdő magyar testvérünk sorsa, s a küzdő magyar gyermeké méginkább. Szólok ezért a hányatott sorsu gyermekért szegényhez és gazdaghoz egyaránt.

És szól a lelkükhöz, a lelkiismeretükhöz, a felelősség-érzetükhöz a könnyein keresztül is a kis Iván József,

aki itt maradt egyedül, árván, de még így se akar elmenni innen, nem akar többet hányatni-vettetni, az életben, hanem bizik, még így is bizik a Szébb Jövőben!

Szeretettel kérem minden szerető szívű, segíteni akaró magyar testvéremet, elsősorban azokat, akik tehetősebbek, járuljanak hozzá úgy és annnyival, ahogy és amennyivel és amivel csak tudnak, hogy ez a szébb jövőbe vetett hit egy kis diákot lelkében ne fakuljon meg soha, ne szorjék szét, ne váljon semmivé.

Miindennemű segítséget, vagy adományt kérek a Szent László Reál-gimnázium Igazgatóságához leadni, vagy eljuttatni, lehetőleg a délelőtti órákban.

Mindent már előre is, az ő nevében is hálásan köszönünk.

Bettenfalvi Paál Géza,
 a Szent László reál-gimn tanára.

Kézrekerült egy veszedelmes tolvaj. Nagyvárad. Saját tud. A rendőrség letartóztatta Seres Elemér helyi illetőségű lakost, aki az elmúlt hetekben több lakásba behatolt és ingóságokat vitt magával. A tolvaj kihallgatása még folyik.

A Hírök január 15-iki száma régi, szép magyaros címlapjával, érdekes, színes tartalommal jelent meg, amelyből kiemeljük a következőket: P. Jánosy Béla: Csend a viharban. — Dorosmai János: Szülőházamnál. — P. Papp Asztrik: Oszlopok az Egyház épületében. — Földes Zoltán: Bogársors. — Disz B. Róbert: Éjféli után fél perccel... — Mihály László: Az Inferno mai éneke. — Dánér Lajos: Anyák a Golgotán. — Ábrahám Árpád: Bekás a sziklaszentély. — Jaklovsky Dénes: Viharok és vészek a székelyek felett. — Holló Ernő: Kolozsvár, Bethlen Bastya. — Ferenc Lajos: Három jegenye. — Nagy Méda: Váratlan látogatás. — A hatvanéves Papini. — Stadler Aurél: Esti bú. — Irodalom. — Színház. — Szemle. — Aranykedély. — Olasz áldozatosság. — A ferencesek nivós, értékes folyóirata megrendelhető Kolozsváron, Ferencrendiek utcája 1. Előfizetési ára: egy évre 6, félévre 3 pengő, egy szám ára 50 fillér.

RENDELETEK — HIRDETMÉNYEK

Hirdetmény az erőtakarmányok bejelentése tárgyában

A m. kir. minisztérium 8560/1940. számú rendelete értelmében felhívom mindazon ipari üzemek és mezőgazdasági mellékparüzemek tulajdonosait, hogy folyó hó 20. napjáig az alább felsorolandó erőtakarmányokat a m. kir. Közélemezési hivatalhoz Budapest, V. Nádor-u. 27. sz. alá írásban, ajánlott levélben bejelenteni kötelesek.

A bejelentés alá eső erőtakarmányok:

I. Malomipari erőtakarmányok: malomkonkoly, malombükköny, búzatorpa, búzatakarmányliszt (8-as liszt), rozskorpa, rozstakarmányliszt, árpakorpa, árpatakarmányliszt, zabkorpa, zabtakarmányliszt, rizstakarmányliszt, borsóhéj, borsótakarmányliszt, borsókorpa, kölestakarmányliszt, őrlött és őrletlen köleshéj.

II. Olajipari erőtakarmányok, akár extrahált, akár extrahálatlan, akár darabos, akár őrlött (darált) állapotban: napraforgó, lenmag, repace, vadrepace, kókusz, tökmag, kendermag, szójabab, kókusz, tökmag, földmogyoró (földdió), Johánnymagpogácsa, tengeri csira pogácsái.

III. Sörgyári erőtakarmányok: máfátacsira, szárított sörtörköly, sörgyári szárított élesztő.

IV. Cukorgyári erőtakarmányok: száritott répaszelet.

V. Szeszgyári erőtakarmányok: szeszgyári szárított moslék.

VI. Keményítőgyári erőtakarmányok: száritott keményítőgyári tengeri moslék, száritott hulladék keményítő.

VII. Állati eredetű erőtakarmányok: húsliszt, halliszt, vérliszt, extrahált töpörtyűliszt, sajtolt töpörtyű, hullaliszt.

VIII. Vegyes takarmányok: az I-VII. pontok alatt felsorolt erőtakarmányok keverékei.

A bejelentési kötelezettség vonatkozik a rendelet hatálybalépése napján meglévő készletekre, úgyszintén azokra is, melyeket a rendelet hatálybalépése után szereznek be, vagy állítanak elő.

A malmot bejelentési kötelezettség

csak akkor terheli, ha teljesítő képessége 24 órás munkaidő mellett 100 q gabona őrlését, az olajütőüzemet pedig akkor, ha teljesítőképessége 20 q mag sajtolását meghaladja.

Bejelentési kötelezettség terheli azokat is, akik a felsorolt erőtakarmányok raktározásával, vagy forgalmahozatalával hivatásszerűen, vagy iparszerűleg foglalkoznak, ha az erőtakarmányokból külön-külön 5 q-nál nagyobb mennyiség van birtokukban.

Bejelentési kötelezettség alá nem esik az az olajos mag, melyet a „Futurától” feldolgozás céljaira kaptak, továbbá azon erőtakarmánykészletek sem, melyeket vegyes, vagy vándorlással foglalkozó malom az üzemi vándorlás keretében a termelő részére állít elő.

A változások bejelentése

Az erőtakarmányokban előállott mindennemű változást minden hónap első és ötödik, valamint minden hónap tizenötödik és huszadik napja között kell bejelenteni.

A bejelentésre kötelezettek a bejelentés alá eső takarmánykészletekről olyan raktárkönyvet kötelesek vezetni, hogy abból a mindenkori készlet könnyen megállapítható legyen. Fentebb felsorolt erőtakarmányokat hatósági zár alá helyezettnek kell tekinteni és azokat forgalomba hozni, vagy azokkal egyébként rendelkezni csak a közellátási miniszter által kiadott engedéllyel szabad.

A jelen rendeletben foglaltak be nem tartása kihágást képez és súlyos büntetést von maga után.

Nagyvárad, 1941. január 16-17-én

Dr Soós István,
polgármester.

Hirdetmény a háztartásokban és vendéglátó üzemekben tartható élelmiszerkészletek korlátozása tárgyában

A m. kir. minisztérium 280/1941. sz. rendelete alapján felhívom a magán- és intézeti háztartásokat, továbbá a vendéglátó iparüzemeket, hogy 1941. január és április 15-e között örleményekből, szárazfőzelékekből, tengeriből és zsírfélékből az alább meghatározott mennyiséget meghaladó készletet tartani nem szabad.

1. A háznak emberi fogyasztásra alkalmas örleményeiből

a) a mezőgazdasági őstermelő háztartásokban személyenként 110 kg-t, melyből 0-ás liszt legfeljebb 10 kg lehet,

b) más háztartásokban és üzemekben személyenként 25 kg-ot, melyből 0-ás liszt legfeljebb 5 kg lehet.

2. Szárazfőzelékekből (bab, borsó, lencse)

a) mezőgazdasági őstermelő háztartásokban személyenként összesen 6 kg-ot,

b) más háztartásokban és üzemekben személyenként összesen 2 kg-ot,

3. zsírból, szalonnából és hájból

a) mezőgazdasági őstermelő háztartásokban személyenként összesen 11 kg-ot,

b) más háztartásokban és üzemekben személyenként összesen 3 kg-ot,

4. tengeriből a nem mezőgazdasági őstermelő háztartásokban csak akkor készlet tartható, amekkor a birtokukban levő állatok takarmányozására 1941. év november 1. napjáig elengedhetlenül szükséges.

Az üzemekben tartható készletek kiszámításánál az 1941. év hasonló időszakának átlagos vendégforgalmát kell alapul venni.

Fentebb említett készletekből 1941. április hó 15. napja után a háztartások és üzemek az említett mennyiségnek legfeljebb felét tarthatják birtokukban. 1941. augusztus 15. napja után pedig az 1941. évi, vagy korábbi termésű buza-örleményt és szárazfőzeléket nem tart-

hatnak birtokukban. Ezen utóbbi korlátozás alól kivételt képeznek a mezőgazdasági őstermelő háztartások

Akinek birtokában a felsorolt terményekből és termékekből a fentebb megállapítottnál nagyobb mennyiségű készlete van, köteles a megengedett mennyiséget meghaladó készletet a jelen rendelet hatálybalépésétől számított 8 nap alatt a „Hangya” Szövetkezetnek megvételre felajánlani. A „Hangya” a felajánlott készleteket hatósági áron, készpénz fizetés ellenében 3 százalékos költség levonásával átvenni köteles. A termény, vagy termékek minősége, ára tekintetében felmerülő vita esetén a közlemezési hatóság dönt.

Jelen rendelet a kihirdetés napján lép életbe.

A jelen rendeletben foglaltak be nem tartása kihágást képez és súlyos büntetést von maga után.

Nagyvárad, 1941. január 17.

Dr Soós István s. k.
polgármester.

Nem adnak felmentést a közüzemi díjak fizetése alól

Tekintettel arra, hogy a Városi Közüzemek érvényben lévő szervezeti és igazgatási szabályrendeletének 37. §-a szerint a közüzemi szolgáltatásokért járó díjak fizetése alól senkinek sem adható felmentés, kérem az érdekelteket, hogy ilyen irányú kérényeket benyújtását mellőzni sziveskedjenek.

Dr Soós István s. k.
polgármester.

Feladási-hirdetmény

A m. kir. nagybányai erdőigazgatóság írásbeli ajánlatok alapján eladja tővön a Barátka-Erdődámos községek (Biharmegye) határában lévő kincstári erdőből kitermelésre engedélyezett 27.48 kat. holdról mintegy 5.500 ürm. bükk tűzifát, 500 m³ bükk és 300 m³ jegenyefenyő haszonfát.

Az ajánlatok beérkezésének határideje 1941. február 7-én 10 óra, amelyek a nagybányai m. kir. Erdőigazgatósághoz adandók be.

A szerződési feltételek megtekinthetők a nagybányai m. kir. erdőigazgatóságnál és az élesdi m. kir. erdőhivatalnál a hivatalos órák alatt.

Élesd, 1941. január 20-án.

M. Kir. Erdőhivatal!
Élesd.

Adómentességi kedvezmény

Nagyvárad város adóhivatala felhívja az érdekelt adófizetők figyelmét az egyes adókra vonatkozó egyes törvényes rendelkezések módosításáról és kiegészítéséről szóló 1940. évi XXII. t.-c. életheleptetése és végrehajtása tárgyában kiadott 137.500/1940. VII. sz. P. M. és 160.000/1940. VII. P. M. rendeletekre.

A 137.500/1940. VII. P. M. rendelet az általános kereseti adó itán kivetendő államkincstári pótlék kivétele és kezelése tárgyában rendelkezik.

A 160.000/1940. VII. P. M. rendelet a mesterséges halastavak, valamint a nyílt és zárt vizeken folytatott halászatból eredő jövedelmek megadóztatására, — a túlnyomó részben mezőgazdasággal foglalkozó földhasznosítók-

nek bizonyos feltételek tenntorgása esetében az általános kereseti adó alól állandó adómentességére nézve; — a legfeljebb egy segédet és egy tanoncot, vagy segéd nélkül legfeljebb két tanoncot tartó, továbbá 60 éven felüli és részben napszámkeresetből élő segéd nélküli, valamint özyvevi hozon ipart folytató s végül a hadirokkant kézműiparosok kedvezményes megadóztatására, az üzlethely nélkül működő házalók megadóztatására, az ügynökök ügynöki jutalékának általános kereseti adóztatására stb. vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz.

A fentiekre vonatkozólag részletes felvilágosítással szolgál a városi adóhivatal.

A városi adóhivatalban kell fizetni a román állami adókból származó hátralékokat

Tudomására hozom az érdekelt adófizetőknek, hogy f. év január hó 20-tól kezdődőleg az összes román állami adókból származó hátralékok, amelyeket eddig a m. kir. adóhivatal hajtott be, a városi adóhivatal földszint 15. sz. szobájában lesznek befizetve.

Egyben köztudomásra hozom, hogy fenti hátralékos adókra vonatkozólag a csekkel történő befizetéseket további intézkedésig felfüggesztem.

Nagyvárad, 1941. január 18

Városi adóhivatal.

Vasárnapról hétfőre virradó éjjel ismét megindultak a vonatok

Budapestről jelenti a MOT: A MAV igazgatóságától kapott értesülésünk szerinti a MAV vonatain életbeképtett korlátozások megszűntek, úgyhogy az összes vonalakon megindult a forgalom. A korlátozások megszüntetése annak tulajdonítható, hogy az összes vonalakon elhárították a forgalmi akadályokat.

A budapesti

MERINO

posztókereskedelmi r. t.

Nagyváradon

Rákóczi-ut 3-ik szám alatti fióküzlete február elsején megnyílik

SZÍNHÁZ

„A bécsi gyors“ (Operette bemutató Nagyváradon)

Szombaton este mutatta le a színház Kellér Dezső és Sándor Jenő Bécsi gyors című 3 felvonásos operettjét. A darab olyan, mint a többi operettek. néhány mulatságos helyzet és figura, egy kis huszár romantika és végül természetesen happy end.

A darabban Rappert Dódi játszotta Emmy baronesz szerepét. Bájos közvetlenségével, kellemes organumával még jobban beférkőzött a közönség szívébe. Komlósi Juci, mint vendég, életet, hangulatot, fiatalos szilajságot és lendületet visz szerepébe. Rixi szerepében remek kis csibészlány. Nagyszerű alakítás Fónay Mártha Taran Katalinja. Remek, egészséges humor van. Molnár Iván huszár főhadnagya már kevésbé jól sikerült alakítás. Több gondot kell fordítani egy huszártisztnek a ruhájára is. Felő Ervin igyekezete dicséretet érdemel. Kár, hogy tulkarikirozza magát. A folytonos szájrángatásról pedig le kellene szoknia. Jó volt Berengh Béla, Nagy Ferenc és Tanay Emil. Bihari Zoltánnak nem fekszik Dróth Szilveszter alakítása. Kisebbszerepekben Borsos Manci, Keleti Aranka, Odray Géza igyekezettük legjavával szolgálták az előadást. A zenekart Szathmáry Endre karnagy lendületesen vezényelte. (b. s.)

A színházi iroda közleményei:

— **A bécsi gyors.** Nagyszerű operett újdonság, amely a bemutatón minden eddigi sikert megdöntött, száguldova folytatja diadalmos útját és hódítja meg Nagyvárad közönségét. Kirobbanó siker. Állandó nyiltszíni társok, a szorozatos ismétlése, a szebbnél szebb énekszámok, ördögös táncok, fővárosi kiállítás, budapesti kosztümök jellemzik a Bécsi gyors eddigi előadásait. Budapesttel egyidőben! Ma maradjon le a Bécsi gyors előadásairól, mert ön maga ellen vétkezik. További előadások: hétfőn este B. bérletben és kedden este bérletszínházban.

— **A színház filléres előadásai.** Három filléres előadás lesz egymás után a héten. Mind a három előadásban a szezon nagyszerű újdonságai kerülnek színre. — **Kedden** délután 4 órákor Békffy István nagyszerű vigiátéka a Méltóságos asszony. — **Szerda** este háromnegyed 8 órákor Török Rezső ragyogó újdonsága Kormos Márta vendégfelléptével, valamint csütörtökön délután 4 órákor szintén a Nehéz ma férjhez menni lesz műsoron filléres helyárrakkal. Mindkét előadásra minden földszinti jegy 80 fillér minden emeleti jegy 50 fillér, páholy 4 pengő. Miután Kormos Márta művészetét szerződéssel visszaváltja Budapestre, így a Nehéz ma férjhez menni vigiáték csak szerda este és csütörtökön délután kerülhet még színre. A két nagyszerű filléres helyáru előadásra a nagy érdeklődésre való tekintettel ajánlatos lesz jegyekről elővételeben gondoskodni.

— **Csütörtökön este félhelyáru előadásban: Viktória.** Ábrahám Pál világsikerű nagyoperettjének a Viktóriának félhelyáru előadása lesz csütörtökön este Lenhardt Ilona operaénekesnő vendégfelléptével, félhelyárrakkal.

Heti műsor:

Hétfő este háromnegyed 8 órákor: Bécsi gyors, B. bérletben.
Kedd délután 4 órákor filléres hely

árrakkal: **Méltóságos asszony.** Minden emeleti jegy 50 fillér, minden földszinti jegy 80 fillér, páholy 5 személyre 4 pengő.

Kedd este: **Bécsi gyors.** (Ötödször.) Szerda este háromnegyed 8 órákor: **Nehéz ma férjhez menni.** Filléres helyárrakkal. Minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér, páholy 4 pengő.

Csütörtök délután 4 órákor filléres helyárrakkal: **Nehéz ma férjhez menni.** 80 és 50 filléres helyárrakkal.

Csütörtök este háromnegyed 8 órákor félhelyáru előadásban: **Viktória.** Lenhardt Ilona operaénekesnő bemutatkozó felléptével. Félhelyárrakkal.

Péntek este háromnegyed 8 órákor: filléres helyárrakkal: **Tokaji aszu.** Operett újdonság. Minden földszinti jegy 80 fillér, minden emeleti jegy 50 fillér, páholy 5 személyre 4 pengő.

Arcárciketek

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

- Kertes magánházban** 3 szobas, 1000 m² telken, 1-re. Dankó u. 15. 588
- Kertes magánházban** 3 szobas, zárt veranda, komplet lakás kiadó a Kálvária utcán. — Ugyanott 2 szobas lakás, 2 hold szőlő bérlettel s gyümölcsösökkel kiadó. Esetleg a kettő együtt. Értekezhetni: Sartory, Patófi u. 3. 577
- 5 szobás magánház kerttel** kiadó — Petőfi u. 10. 2-4-ig. 563
- Keresek** Országban 3 szobas komfortos lakást új újsra. Cím a kiadóba 559
- Kiadó** 4 szobás magánház. Érdeklődni: Lakatos szűcs üzlet, Széchenyi tér 6. szám. 531

Különéle

- Központban** bevezetett étterem berendezéssel átadó. Helyben kávéháza társat keresek. Cukorkázzlet, kenyérüzlet, Vendéglők, Kocsmák, Fűszerüzletek, Fürdőhelyen: Étterem, Kávéház, Cukrászda, Büffek, Bazar bérbeadók. Engedélyek mindenütt vannak. Székely, Magyar utca 3. 571
- Jömeneteli** vendéglő, családi ékek miatt azonnal kiadó. Cím a kiadóban 575

Hó és sarcipőt

gyárilag javítunk
„ELASTICA“
gumiüzem

Szent János utca 32. szám.

Angol és francia varrónő nagy gyakorlatjal ajánlkozik házakhoz, napi két pengőért. Beöthy Ödön utca 14. 566

Verseny rendez melagittott teli Teke pálya és olcsó. Meleg, meleg ételket és finom italokat kihordásra is ad. Ferke vendéglő, Beöthy Ödön utca 50. 576

Magyar urinők ruháikat, kabátjukat Magorinénál varratják. Katolikus Kör épület. 551

Adás-vétel

ELADÓ: Szaniszló utcában két utcára nyíló telken épült kertes **Családi ház**, áll: 5 szoba, fürdőszoba, konyha, kamra, előszoba és üvegzett folyosóból. **Kizárólag csak komoly vevőkkel tárgyalok.** Értekezni lehet: Szaniszló utca 67. sz. (rég. 61. sz.) ház tulajdonosnál, **Ügynökök kizárva.**

Szombaton délután 4 órákor: **Erzsébet.** Filléres helyárrakkal. Lenhardt Ilonával a címszerepben. Andrassy gróf szerepében Levinczky Béla. 80 és 50 filléres helyárrak.

Szombat este háromnegyed 8 órákor nagy premier: **Selmeci bál.** Marschalkó Lajos, dr. Liszt Nándor és M. Galánffy Agnes nagy magyar operettje. Tihanyi Vilmos rendezésében. Lenhardt Ilona operaénekesnő felléptével. Pompás kiállításban, eredeti díszletekkel. A díszleteket: Kovall István, a Nemzeti Színház díszletfestője festette. A szerzők személyes jelenlétében. Rendes helyárrakkal. A bérletben.

Vasárnap délután 4 órákor: **Selmeci bál.**

Vasárnap este háromnegyed 8 órákor: **Selmeci bál.**

Hétfő este háromnegyed 8 órákor: **Selmeci bál.** B. bérletben.

— **Jegyek a fenti előadásra már válthatók a színház elővételi pénztáránál.**

Aranyat, ezüstöt, briliántot legdrágábban veszek. Herbst ékszerész, Rákóczi ut. 3. Óra, ékszerjavításokat olcsón vállalok. 503

Eladó kisebb üveges üzleti berendezés. Mezey Mihály u. 1. Trafikban. 581

Perzsaszőnyegek 1x220 és 90x170 méretűek eladók. Körös utca 32. 561

Eladó minden elfogadható áron egy téglaház, szőlővel és gyümölcsfakkal, beültetett 1480 m² területen. Érdeklődni: Virág utca 1. (Bunyitay ligetben) 573

Aranyat, ezüstöt, ékszert magas áron veszek. Haslinger ékszerész. Rákóczi ut. 8. 545

Eladó nyomdai felszerelések: **13-as gyorsajtó,** motoros amerikai, használt betűk, regálók, irodai bútor. Érdeklődni: **Kovács hírlapiroda, Kolozsvár, Szentgyörgy utca 3.** 567

Eladók kisebb, nagyobb házak, szőlők, Tománé, Csáky u. 23. (Körös u.) 525

UJSÁG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Allást keres

Irodakiszasszonyt gyakorlati, perfekto gépírót, keresztény, azonnali belépésre keresek. Dr. Kovács Árpád, Nyomda utca 4. 578

Varróda tanuló leány felvétetik. Szent János u. 41. Stöcklein Mártonné. 574

Jól bevezetett helyi ügynökök szesiztalok eladására felvétetnek. Juricskay kereskedelmi ügynökség. Kosuth utca 7. 580

Német leány gyermek mellé egész napra ajánlkozik. Szilágyi Dezső u. 29. Kotzián Mária. 569

18 évet betöltött ügyes újságelárusítókat keres heti fix-el és jutalommal. Bihar hírlapiroda, Széchenyi tér 1. 572

Varrógép és kerékpár szakmüszerezést felveszek. Cím a kiadóban. 568

Ujságelárusítót felvesz. Katona, Szent László tér 2. bódé. 579

ÜGYES és FÜRGE lapkihordókat és lapkihordóasszonyokat keresünk fix fizetéssel. Jelentkezni lehet a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Allást keres

Portásnak, éjjeliőrnek, boltiszolónak ajánlkozom. 10 ezer lei kaucióval rendelkezem. Cím a kiadóba kérek. 570

Gazdasszony ajánlkozom, gyakorlatlalt plébániára, esendőőrré v. bárhová vidékre is. Cím a kiadóban. 543

Menszünk a napraforgó felára

Magyar Távirati Iroda jelenti: Illetékes helyről felhívják a gazdák figyelmét, hogy a napraforgómag átvételi ára után januárban fizetendő két pengős felárat január 31-én megszüntetik és ezután az időpont után a Futura a napraforgómagot ismét csak az őszi hónapokra megállapított áron veheti át.

RÁDIO

KEDD, JANUÁR 21.

Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. Közlemények. Érend Hang-
lemezek.
10.00 Hírek.
10.20 Történetek az állatvilágból. „A
póruljárt öszvér és egyebek.”
Irta Nyáry Andor. Felolvasás.
10.45 „Divattudósítás.” Felolvasás.
11.20 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Harangszó. Himnusz. Időjárás-
jelentés.
12.10 Balalajka-zenekar.
Közben
12.40 Hírek.
13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállás-
jelentés.
13.20 A Jzsefnádor 2. honvéd gyalog-
ezred zenekara. Vezényel Seregi
Artur.
14.30 Hírek.
15.45 Műsorismertetés.
15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmi-
szerárak.
15.20 Korányi Aladár ciganyzenekara.
Közben
15.40 „Mit főzünk?” Háziasszonyok be-
szelgetnek.
16.10 Gyermekekdelután.
16.45 Időjelzés, időjárásjelentés, hírek.
17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
17.15 Szakolczay-Riegler Ernő orgonál.
Közvetítés a Szent István bazilika-
ból.
17.45 „A Zöld kereszt és a társadalom.”
Johan Béla dr. államtikár. elő-
adása.
18.10 A Rádió Szalonzzenekara.
19.00 Hírek magyar, német és román
nyelven.
19.20 „Bor, tűz, kacaj.” Liszt Nándor és
Balogh Pál hangulatsképe a de-
rűs muzsikáról.
20.30 „A színpad csodát tesz.” Mórictz
Zsigmond elbeszélése.
20.55 Farkas Márta hegedűl, zongora-
kísérettel. 1. Eccles: g-moll szon-
nata. 2. Gluck—Krausler: Melódia.
3. Dr. Falla—Krausler: S. anyol
táncból. 4. Paradis: Sicilienne. 5.
Hubay: Zefir.
21.20 Hanglemezek. Olasz tánczene-
karok.
21.40 Hírek, időjárásjelentés.
22.00 Országos Postászenekar.
23.00 Hírek német, olasz, angol és fran-
cia nyelven.
23.25 Közvetítés a Flórian-kávéházból.
Gáspár Lajos és fia ciganyzene-
kara muzsikál.
24.00 Hírek.

Kiadótulajdonos:
szent László-nyomda RT
Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** felelős kiadó:
Dr. Scheffler Ferenc
a Szent László-nyomda RT
igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t.
kőrforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi
Dezső-utca 5. szám.